

บทบาทและความรับผิดชอบที่สำคัญของกลุ่มงานตรวจสอบภายใน

1. สมาคมผู้ตรวจสอบภายในสากล (The Institute of Internal Auditors : IIA) ได้ให้คำจำกัดความของการตรวจสอบภายในไว้ว่า การตรวจสอบภายใน คือ กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร การตรวจสอบภายในช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบและเป็นระเบียบ

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมหลักที่กลุ่มงานตรวจสอบภายในมีหน้าที่ที่สำคัญคือ

1.1 กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่น (Assurance service) คือ การตรวจสอบหลักฐานต่างๆ เพื่อนำมาประเมินอย่างเป็นอิสระและเที่ยงธรรม ในกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลองค์กร โดยปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบตามมาตรฐานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน

1.2 การให้คำปรึกษา (Consulting service) คือกิจกรรมให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนการให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้อง ลักษณะและขอบเขตงานเป็นไปตามความตกลงร่วมกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มมูลค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กร เช่น การให้คำปรึกษา คำแนะนำ เป็นต้น

ดังนั้น กลุ่มงานตรวจสอบภายใน สำนักงานธนานุเคราะห์จึงได้ให้คำนิยามของการตรวจสอบภายในไว้ในกฎบัตรกลุ่มงานตรวจสอบภายใน โดยการตรวจสอบภายใน หมายความว่า งานที่สำนักงานธนานุเคราะห์กำหนดขึ้นเกี่ยวกับการสร้างความเชื่อมั่นโดยการตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการควบคุมภายใน กระบวนการกำกับดูแลที่ดี กระบวนการบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติงานต่างๆ ของสำนักงานธนานุเคราะห์อย่างอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการรายงานผลการปฏิบัติงานและการให้คำแนะนำปรึกษาอย่างเป็นอิสระและเที่ยงธรรม เพื่อเพิ่มคุณค่าและยกระดับกระบวนการปฏิบัติงานของสำนักงานธนานุเคราะห์ให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. **ความเป็นอิสระ** หน่วยตรวจสอบภายในต้องมีความเป็นอิสระ และผู้ตรวจสอบภายในต้องปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรม โดยหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในต้องรายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ หรือผู้อำนวยการฯ เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสามารถดำเนินไปได้อย่างเต็มที่ตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย สำหรับผู้ตรวจสอบภายในต้องเป็นผู้ที่มีความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์ สุจริตและมีจริยธรรม มีทัศนคติที่ไม่เอนเอียงไปทางใดทางหนึ่ง และต้องหลีกเลี่ยงภาวะการขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflicts of Interest) ทั้งนี้ตามกฎบัตรกลุ่มงานตรวจสอบภายใน ได้กำหนดความเป็นอิสระ

(Independence) หมายถึง สภาพที่ปราศจากเงื่อนไข ที่ทำให้หรือน่าจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถรักษาความเที่ยงธรรมไว้ได้ ทั้งนี้ จะต้องมีการดูแลให้มีความเป็นอิสระในทุกๆ ส่วนไม่ว่าจะเป็นในระดับตัวผู้ตรวจสอบ การกิจการตรวจสอบ หน่วยงานตรวจสอบ และในระดับองค์กร

3. จรรยาบรรณสำหรับผู้ตรวจสอบภายใน การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของบุคคล หน่วยงานตรวจสอบภายในจะต้องดำเนินการภายใต้หลักจรรยาบรรณ 4 ประการ ประกอบด้วย

3.1 ความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ตรวจสอบภายในจะต้อง

- 3.1.1 ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ
- 3.1.2 ปฏิบัติตามกฎหมายและเปิดเผยข้อมูลตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย ระเบียบและวิชาชีพ
- 3.1.3 ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องพัวพันกับการกระทำใดๆ ที่ขัดต่อกฎหมายโดยรู้อยู่แก่ใจ หรือไม่เข้าไปมีส่วนร่วมโดยเจตนาในการกระทำที่อาจนำความเสื่อมเสียมาสู่วิชาชีพการตรวจสอบภายใน หรือสร้างความเสียหายต่อองค์กร
- 3.1.4 ให้ความเคารพและสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับและจรรยาบรรณขององค์กร

3.2 ความเที่ยงธรรม ผู้ตรวจสอบภายในจะต้อง

- 3.2.1 ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือความสัมพันธ์ใด ๆ ที่อาจทำให้เสื่อมเสีย หรือบั่นทอน หรือถูกเข้าใจว่าเสื่อมเสียเกี่ยวกับความเที่ยงธรรมในการใช้วิจารณ์ญาณเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ รวมไปถึงการกระทำต่างๆ หรือความสัมพันธ์ต่างๆ ที่ขัดต่อผลประโยชน์องค์กร
- 3.2.2 ไม่รับสิ่งตอบแทนใดๆ ที่อาจทำให้เสื่อมเสีย หรือบั่นทอน หรือถูกเข้าใจว่าเสื่อมเสียต่อการตัดสินใจเชิงวิชาชีพหรือดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพ
- 3.2.3 แสดงหลักฐานหรือเปิดเผยความเป็นจริงทั้งหมดที่รับทราบโดยหากไม่เปิดเผยหรือละเว้นหรือไม่ทำรายงานข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว อาจทำให้รายงานผลการตรวจสอบผิดพลาดไปจากข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนไป

3.3 การรักษาความลับ ผู้ตรวจสอบภายในจะต้อง

- 3.3.1 มีความรอบคอบในการใช้และปกป้องข้อมูลที่ได้มาระหว่างการปฏิบัติหน้าที่

3.3.2 ไม่ใช่ข้อมูลที่ได้มาเพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง หรือเพื่อการกระทำใดๆ ที่ขัดต่อกฎหมาย หรือบ่อนทำลายวัตถุประสงค์ในการทำตามกฎหมายและจรรยาบรรณขององค์กร

3.4 ความสามารถในหน้าที่ ผู้ตรวจสอบภายในจะต้อง

3.4.1 ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะในงานส่วนที่ตนมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่จำเป็นสำหรับงานส่วนนั้นเท่านั้น

3.4.2 ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบภายในโดยยึดมาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน

3.4.3 พัฒนาความชำนาญ ประสิทธิภาพ และคุณภาพการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

4. มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน สมาคมผู้ตรวจสอบภายในสากล (The Institute of Internal Auditors : IIA) ได้กำหนดมาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน ได้แก่

4.1 การบริหารกิจกรรมการตรวจสอบภายใน ซึ่งหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในต้องบริหารกิจกรรมการตรวจสอบภายในให้สัมฤทธิ์ผล มีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานตรวจสอบภายในสามารถสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับองค์กร ประกอบด้วย การวางแผน การสื่อสารและอนุมัติแผนตรวจสอบ การบริหารทรัพยากร นโยบายและวิธีปฏิบัติงาน การประสานงาน การรายงานต่อผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการ ผู้ให้บริการจากภายนอกและความรับผิดชอบขององค์กรต่อการตรวจสอบภายใน

4.2 ลักษณะของงานตรวจสอบภายใน เป็นการประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดีขึ้น ช่วยให้องค์กรบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ และปรับปรุงประสิทธิภาพของการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุม

4.3 การวางแผนภารกิจ ผู้ตรวจสอบภายในต้องจัดทำและบันทึกการวางแผนภารกิจ รวมทั้งวัตถุประสงค์ขอบเขต ระยะเวลาและการจัดสรรทรัพยากร

4.4 การปฏิบัติภารกิจ ผู้ตรวจสอบภายในต้องระบุนิเวศ ประเมิน และรวบรวมสารสนเทศให้เพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

4.5 การสื่อสารผลการปฏิบัติภารกิจ ผู้ตรวจสอบภายในต้องสื่อสารผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างทันทั่วถึง

4.6 การติดตามผล หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในต้องกำหนดระบบการติดตามผล การนำเสนอแนะในรายงานไปปฏิบัติ

4.7 หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในต้องนำเรื่องความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายองค์กร หรือกับผู้บริหารขององค์กร หากยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ ผู้บริหารและหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในควรรายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบ เพื่อหาข้อยุติต่อไป

5. หน้าที่ความรับผิดชอบตามกฎหมายบัตรกลุ่มงานตรวจสอบภายใน ได้กำหนดไว้ ดังนี้

5.1 ตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการควบคุมภายใน กระบวนการกำกับดูแลที่ดี รวมทั้งแผนและกระบวนการบริหารความเสี่ยง

5.2 ตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงิน การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี ประกาศ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงานธนานุเคราะห์

5.3 ตรวจสอบรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ โอกาสเกิดการทุจริตและประสิทธิภาพขององค์กรในการบริหารความเสี่ยงจากการทุจริตภายในองค์กร

5.4 ตรวจสอบทรัพย์สินจำนำคงเหลือรายห่อให้มีความครบถ้วนถูกต้อง โดยการตรวจสอบทรัพย์สินจำนำคงเหลือให้ครบถ้วนทุกรายการ

5.5 จัดทำรายงานผลการตรวจสอบภายในตามข้อ 1 ถึงข้อ 4 รวมทั้งมีข้อเสนอแนะวิธีและมาตรการในการปรับปรุงแก้ไขหน้าที่ตามข้อ 1 ถึงข้อ 4

5.6 ประสานงานกับผู้สอบบัญชีเพื่อให้สามารถเข้าใจแผนงานและกำหนดขอบเขตการตรวจสอบภายในที่เป็นประโยชน์ร่วมกันต่อสำนักงานธนานุเคราะห์

5.7 พัฒนาและอบรมความรู้ ทักษะ และความสามารถของผู้ตรวจสอบภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของสำนักงานธนานุเคราะห์

5.8 ปฏิบัติงานอื่นที่ผู้บริหารสูงสุดมอบหมายโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

5.9 รายงานผลการตรวจสอบต่อผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้บริหารระดับสายงาน ผู้บริหารหน่วยรับตรวจ เสนอประเด็นที่ตรวจพบพร้อมข้อเสนอแนะประเด็นความเห็นและคำชี้แจงพร้อมแผนดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้รับตรวจที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักและผู้ที่เกี่ยวข้อง

5.10 รายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจสอบและผู้อำนวยการ กำหนดระยะเวลาความถี่อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง หรือความถี่ตามความต้องการของคณะกรรมการตรวจสอบโดยรายละเอียดของรายงานสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง

5.11 ติดตามผลการตรวจสอบและการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของฝ่ายบริหารเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผลและประหยัดยิ่งขึ้น จัดทำรายงานติดตามผลการตรวจสอบโดยประยุกต์ใช้กระบวนการรายงานผลการตรวจสอบ

5.12 ในกรณีที่หน่วยตรวจสอบภายในพบหรือมีข้อสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีการปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี ประกาศ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงาน ธนาุเคราะห์ ให้รายงานพร้อมความเห็นต่อคณะกรรมการตรวจสอบทราบ เพื่อแจ้งต่อผู้บริหารสูงสุดต่อไป

กลุ่มงานตรวจสอบภายใน

5 มกราคม 2561